

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2025/721
KARAR NO : 2026/34
KARAR TR : 12/01/2026

ÖZET: Adli yargı kararının 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen "kararın gerekçeli olması" koşulunu ta imaması ve idari yargı kararının 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen "görevsizlik kararı" niteli inde olmaması nedeniyle BA VURUNUN, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca REDD gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : D. A.
Vekili : Av. O. A.
Davalı : Devlet Su leri Genel Müdürlü ü
Vekili : Av. B. T.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili müvekkilinin, kendisine ait da ahır ve çobanevi in aatı yapmak için Ardahan l Özel dairesi mar ve Kentsel yile tirme Müdürlü üne ba vurdu unu, kurumun verdi i cevapta belirtti i artlar çerçevesinde in aata ba ladı nı, akabinde davalı Devlet Su leri Genel Müdürlü ünün, 03/01/2025 tarihli ve E-25505351-751-5422434 sayılı kararı ile haksız ve kötüniyetli olarak ta ınmazın toplula tırma i lemi içinde kaldı nı ileri sürerek in aatı durdurdu unu belirterek, Devlet Su leri Genel Müdürlü ünün 03/01/2025 tarihli ve E-25505351-751-5422434 sayılı i lemin iptali ve in aatın yapılmasının devamına yönelik karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. dari Yargıda

2. **Kars dare Mahkemesi 18/03/2025 tarih ve E.2025/256, K.2025/299 sayılı kararı** ile, dava konusu i lemin davacının hukuki durumunda kamu gücüne dayalı olarak tek taraflı de i iklik yaratan bir i lem olmadığı, iptali istenilen i lemin idari davaya konu edilebilecek kesin ve icrai niteli inin bulunmadı ı gerekçesiyle, 2577 sayılı Kanun'un 14/3-d ve 15/1-b maddeleri uyarınca davanın esasının incelenmeksizin reddine karar vermi , bu karar kesinle mi tir. Kararın ilgili kısımları öyledir:

"...Dava dosyasının incelenmesinden; davacı, kendisine ait Ardahan li Merkez lçesi Açıkyaız Köyü, 125 ada 2 parsel sayılı ta ınmazda ahır ve çobanevi in aatı yapmak için Ardahan l Özel dairesi mar ve Kentsel yile tirme Müdürlü ü'ne ba vuruda bulundu u, ilgili kurumca verilen cevap yazısında, "Köy ve mezzaların yerle ik alanlarında Çevre Düzeni Planının Kırsal Yerle im Alanları içinde kalan parsellerde sıhhi ve estetik mahsur bulunmadı ı takdirde taban alanı kat sayısı (mü temilat dahil) %40 den fazla yer i gal etmemek saçak

seviyelerinin tabii zeminden yüksekli i h=7.50m (2 kat) a mamak, kom u mesafelerinin dairesizce tespit edilen hali ile izin verilecektir. Yapılacak yapının, mar Kanunu 30. Madde, Plansız Alanlar mar Yönetmeli i 57. Madde ve mer'i mevzuat çerçevesi içinde fenni mesullerce denetimi yapılması gerekmektedir. Söz konusu parselde yukarıda açıklanan artlara ve onaylanan projelere göre fenni mesullerin nezaretinde in aat yapılması Valili imizce (l Özel dairesi) uygun görülmektedir" denilerek belirtilen artlarda in aat yapılmasına izin verildi i, di er yandan, davalı kuruma da söz konusu in aata ba lamadan önce ba vuruda bulunuldu u, davalı idarenin 03.01.2025 tarihli cevap yazısının sonuç kısmında "Konu ube Müdürlü ümüzce incelenmi ve Bölge Müdürlü ümüzden görü talep edilmi tir. Bölge Müdürlü ümüz ilgi (b) yazısında yer teslim çalı malarının tamamlanmı olması ve kadaströ kontrol a amasına gelinmi olması nedeniyle Açıkyaız köyünde yer alan ta inmazların tapu tescil i lemleri tamamlanıncaya kadar 125 ada 2 parsel sayılı ta inmazda ahır ve çobanevi in aatının yapılmasının toplula tırma i ve i lemleri açısından uygun bulunmadı ı belirtilmi tir." denilerek söz konusu in aatın yapılmasının toplula tırma i ve i lemleri açısından uygun bulunmadı ı bilgisinin verildi i, bunun üzerine, söz konusu i lemin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldı ı anla ılmaktadır.

Bu durumda; her ne kadar, dava dilekçesinde, davacının adına kayıtlı olan Ardahan li Merkez lçesi Açıkyaız Köyü, 125 ada 2 parsel sayılı kayıtlı ta inmazı kapsayan alanda, ahır ve çobanevi in aatının yapılmasının toplula tırma i ve i lemleri açısından uygun bulunmamasına ili kin Devlet Su leri Genel Müdürlü ü'nün 03.01.2025 tarih ve E-25505351 - 751-5422434 sayılı i leminin iptali istenilmi ise de, in aat faaliyeti yapılması konusunda davalı idarenin izin vermek, ruhsat vermek vb. gibi bir yetkisinin bulunmadı ı, dava konusu i lemle davacıya görü sunuldu u, bu görü ün de idari davaya konu olabilecek kesin ve yürütülmesi gerekli i lem niteli inde olmadı ı, bir ba ka anlatımla, söz konusu i lemin, davacının hukuki durumunda kamu gücüne dayalı olarak tek taraflı de i iklik yaratan nitelikte bir i lem olmadı ı anla ıldı ndan iptali istenilen i lemin idari davaya konu edilebilecek kesin ve icrai bir niteli inin bulunmadı ı sonuç ve kanaatine varılmı tir.

Açıklanan nedenlerle,

1-2577 sayılı Kanun'un 14/3-d ve 15/1-b maddeleri uyarınca davanın esasının incelenmeksizin reddine, ..."

3. Davacı vekili bu kez, aynı istemle adli yargı yerinde dava açmı tir.

B. Adli Yargıda

4. **Ardahan Asliye Hukuk Mahkemesi E.2025/213 esasına kayıtlı dosyada 09/12/2025 tarihli duru ma tuta nda, "...1-Kars dare Mahkemesi'nde (2025/256 E.)dava açılmı , olup mahkemece "söz konusu olayın idari davaya konu olamayaca ndan bahisle davanın esası incelenmeksizin reddine" karar verilmi olup, dosyanın kesinle ti i anla ılmakla, bu a amada Mahkememiz dosyası ile Kars dari Mahkemesinin 2025/256 esas sayılı dosyasına ili kin görev ula mazlı ının çözümünü için dosyanın resen görev ulu mazlı ının çözümünü için Uyu mazlık Mahkemesi Ba kanlı ı'na gönderilmesine, 2-Uyu mazlık Mahkemesinin 10. ve 14. Maddeleri uyarınca, Görev uyu mazlı ı nedeniyle Uyu mazlık Mahkemesi'nin bu konuda verece i karara kadar davanın geri bırakılmasına, 3-Dosyanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesi ve söz konusu ba vurunun Uyu mazlık Mahkemesi'ne geli inden itibaren 5 ay içerisinde de erlendirilmesi hususları göz önünde bulundurularak, 4-Bu hususun bekletici mesele yapılmasına,..."** ekinde karar vermi tir.

5. Ardahan Asliye Hukuk Mahkemesince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için adli yargı dava dosyası ve idari yargı dava dosyasına esas UYAP çıktıları Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmi tir.

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

6. Anayasa'nın "D. Duru maların açık ve kararların gerekçeli olması" ba lıklı 141. maddesinin üçüncü fıkrası öyledir:

"Bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır."

7. 2247 sayılı Uyu mazlık Mahkemesinin Kurulu ve leyi i Hakkında Kanun'un "Yargı merciiilerinin uyu mazlık mahkemesine ba vurmaları" ba lıklı 19. maddesi öyledir:

"Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinle mi görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye ba layan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciiin görevli oldu u kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciiin belirtilmesi için Uyu mazlık Mahkemesine ba vurur ve elindeki i in incelenmesini Uyu mazlık Mahkemesinin karar vermesine de in erteler.

(De i ik ikinci fıkrada: 23/7/2008-5791/9 md.) Yargı merciiince, önceki görevsizlik kararına ili kin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli ba vuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyu mazlık Mahkemesine gönderilir."

8. 2247 sayılı Kanun'un "ncelemede izlenecek sıra" ba lıklı 27. maddesi öyledir:

"Uyu mazlık Mahkemesi, uyu mazlık çıkarmaya veya görev uyu mazlıklarına ili kin istemleri önce ekil ve süre açısından inceler; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemi istemleri reddeder."

9. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun "Hükmün kapsamı" ba lıklı 297. maddesi öyledir:

"(1) Hüküm "Türk Milleti Adına" verilir ve bu ibareden sonra a a ıdaki hususları kapsar:

a) Hükmü veren mahkeme ile hâkim veya hâkimlerin ve zabıt kâtibinin ad ve soyadları ile sicil numaraları, mahkeme çe itli sıfatlarla görev yapıyorsa hükmün hangi sıfatla verildi ini.

b) Tarafların ve davaya katılanların kimlikleri ile Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, varsa kanuni temsilci ve vekillerinin ad ve soyadları ile adreslerini.

c) Tarafların iddia ve savunmalarının özetini, anla tıkları ve anla amadıkları hususları, çeki meli vakıalar hakkında toplanan delilleri, delillerin tartı lması ve de erlendirilmesini, sabit görülen vakıalarla bunlardan çıkarılan sonuç ve hukuki sebepleri.

ç) Hüküm sonucu, yargılama giderleri ile taraflardan alınan avansın harcanmayan kısmının iadesi, varsa kanun yolları ve süresini.

d) Hükmün verildi i tarih ve hâkim veya hâkimlerin ve zabıt kâtibinin imzalarını.

e) Gerekçeli kararın yazıldı ı tarihi.

(2) Hükmün sonuç kısmında, gerekçeye ait herhangi bir söz tekrar edilmeksizin, taleplerden her biri hakkında verilen hükümle, taraflara yüklenen borç ve tanınan hakların, sıra numarası altında; açık, üphe ve tereddüt uyandırmayacak ekilde gösterilmesi gereklidir."

10. 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun "Dilekçeler üzerine ilk inceleme:" ba lıklı 14. maddesinin ilgili kısımları öyledir:

"...

3. (De i ik: 5/4/1990-3622/5 md.) Dilekçeler, Danı tayda daire ba kanının görevlendirece i bir tetkik hakimi, idare ve vergi mahkemelerinde ise mahkeme ba kanı veya görevlendirece i bir üye tarafından:

...

d) dari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken bir i lem olup olmadı ı,
...
Yönlereinden sırasıyla incelenir.
..."

11. 2577 sayılı Kanun'un " lk inceleme üzerine verilecek karar:" ba lıklı 15. maddesinin ilgili kısımları öyledir:

"1. (De i ik: 5/4/1990-3622/6 md.) Danı tay veya idare ve vergi mahkemelerince yukarıdaki maddenin 3 üncü fıkrasında yazılı hususlarda kanuna aykırılık görülürse, 14 üncü maddenin;

...
b) 3/c, 3/d ve 3/e bentlerinde yazılı hallerde davanın reddine,
...
Karar verilir.
..."

B. Yargı Kararları

12. Danı tay 8. Dairesinin 19/10/2021 tarihli ve E.2019/1164, K.2021/4647 sayılı kararının ilgili kısımları öyledir:

"Öte yandan, Anayasa Mahkemesinin bireysel ba vuru kararlarında da de inildi i üzere; Anayasa'nın 36. maddesinin 1. fıkrasında herkesin adil yargılanma hakkına sahip oldu u belirtilmi ancak bu maddede gerekçeli karar hakkından açıkça söz edilmemi tir. Anayasa'nın 36. maddesine "adil yargılanma" ibaresinin eklenmesine ili kin gerekçede, Türkiye'nin taraf oldu u uluslararası sözleşmelerle de güvence altına alınan adil yargılama hakkının madde metnine dâhil edildi i vurgulanmı tir. Nitekim Avrupa nsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesinin 1. fıkrasındaki hakkaniyete uygun yargılanma hakkının kapsamına gerekçeli karar hakkının da dâhil oldu u Avrupa nsan Hakları Mahkemesi (A HM)'nin birçok kararında vurgulanmı tir. Dolayısıyla Anayasa'nın 36. maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkının gerekçeli karar hakkı güvencesini de kapsadı ının kabul edilmesi gerekir. (Anayasa Mahkemesi, Abdullah Topçu, B. No:2014/8868, 19/4/2017, p.75)

Bu ba lamda, A HM içtihatlarına göre, genel olarak her bir karar açık, konuyla ilgili herkesin, mahkemenin neden belirli bir kararı verdi ini anlamasına imkan verecek ekilde olmalıdır. (A HM, Seryavin ve Di erleri/Ukrayna, p.57-61).

Mahkeme kararlarının, hüküm fıkrası ve hükmün dayandı ı gerekçe ile bir bütün oldu u, gerekçesiz karar verilmesinin mümkün olmadı ı açık oldu una göre, gerekçenin hem temyiz incelemesini yapacak merci açısından hem de kararı uygulayacak olan idare açısından yeterli açıklıkta olması gerekmektedir.

Yargılama hukukunda, yargı (hüküm), uyu mazlı ı çözmekle görevli ve yetkili yargı yerinin yargılama sürecinin sonunda ula tı ı 'sonuç'tur. Gerekçe, yargıcın çözümlenmek durumunda oldu u uyu mazlı a uygulanması gereken soyut hukuk kuralının saptanmasında, yorumlanmasında ve tüm ayrıntılarıyla ortaya konulup nitelendirilen maddi olaya uygulanmasında izlemi oldu u yöntemi gösteren ve bu özelli i sebebiyle, yargılamanın nesnel i ile varılan yargının do rulu u konusunda davanın taraflarına güven, üst yargı yerine de denetleme olana ı veren açıklamadır."

13. Yargıtay 8. Hukuk Dairesinin 21/12/2021 tarihli ve E.2021/14691, K.2021/12738 sayılı kararının ilgili kısımları öyledir:

"Belirtmek gerekir ki; T.C. Anayasa'sının 138 ve 141/3 maddeleri gere ince bütün mahkemelerin her türlü kararlarının gerekçeli olarak yazılması gerekir. 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 388/1-3. maddesi ile 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri

Kanunu'nun 297/1-c. maddesi, bir mahkeme hükmünün kapsamının ne ekilde olması gerektiğini açıklar. Bir mahkeme hükmünde, tarafların iddia ve savunmalarının özetinin, anlaşılabilirliği ve anlaşılabilirlik hususlarının, çekişmeli vakıalar hakkında toplanan delillerin, tartışılması ve değerlendirilmesinin, sabit görülen vakıalarla, bunlardan çıkarılan sonuç ve hukuki sebeplerin birer birer, üphe ve tereddüt uyandırmayacak şekilde hükümde gösterilmesi gereklidir. Bu kısım, hükmün gerekçe bölümüdür. Gerekçe, hakim (mahkemenin) tespit ettiği maddi vakıalar ile hüküm fıkrası arasında bir köprü görevi yapar. Gerekçe bölümünde hükmün dayandığı hukuki esaslar açıklanır. Hakim, tarafların kendisine sundukları maddi vakıaların hukuki niteliğini kendiliğinden (re'sen) araştırıp bularak hükmünü dayandırdığı hukuk kurallarını ve bunun nedenlerini gerekçede açıklar.

Hakim, gerekçe sayesinde verdiği hükmün doğru olup olmadığını, yani kendini denetler. Üst mahkeme de, bir hükmün hukuka uygun olup olmadığını ancak gerekçe sayesinde denetleyebilir. Taraflar da ancak gerekçe sayesinde haklı olup olmadıklarını daha iyi anlayabilirler. Bir hüküm, ne kadar haklı olursa olsun, gerekçesiz ise tarafları tatmin edemez. (Kuru, Baki/ Arslan, Ramazan/ Yılmaz, Ejder; Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı 6100 sayılı HMK'ye göre Yeniden Yazılmış, 22 Baskı, Ankara 2011, s.472). Gerekçenin önemi Anayasal olarak hükme bağlanmakla gösterilmiş olup, gerekçe ve hüküm birbirine sıkı sıkıya bağlıdır."

IV. NCELEME VE GEREKÇE

14. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Baştanlıkta, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram EN, Döndü Deniz B L R, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALI KAN'ın katılımlarıyla yapılan 12/01/2026 tarihli toplantısında; Raportör Savcı-Dr. B. Y. 'ın, 2247 sayılı Kanun'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇFTÇ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, görüşüldüğü anlaşıldu:

15. Yukarıda mevzuat kısmında belirtildiği üzere, yargı yerlerince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi kapsamında Uyuşmazlık Mahkemesine yapılacak başvurularda, davayı incelemeye başvuran veya incelemekte olan bir yargı merciinin, davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varması halinde, gerekçeli bir karar ile başvurunu yapması ve kararında elindeki incelemenin Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine de ertelenmesi gerektiği açıkça düzenlenmiştir.

16. Dava dosyalarının incelenmesinden, Asliye Hukuk Mahkemesince, davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğuna yönelik gerekçeli bir karar verilmediği, duruma zaptı ile dosyaların Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği görülmüştür. Bu durumda, Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan başvurunun yukarıda açıklanan kararların gerekçeli olması gerektiğinden Anayasa ve Kanun hükümlerine, yüksek mahkeme içtihatlarına, somut uyuşmazlık kapsamında ise, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesine aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

17. Öte yandan, davalı Mahkemesince, dava konusu işlemin, davacının hukuki durumunda kamu gücüne dayalı olarak tek taraflı denetimlik yaratan bir işlem olmadığından iptali istenilen işlemin idari davaya konu edilebilecek kesin ve icrai niteliğinin bulunmadığı gerekçesiyle, "2577 sayılı Kanun'un 14/3-d ve 15/1-b maddeleri uyarınca davanın esasının incelenmeksizin reddine" karar verildiği, ancak bu kararın uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevli olduğuna yönelik bulunmadığı, diğer bir anlatımla yargı yolu bakımından bir "görevsizlik kararı" niteliğindedir.

18. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, adli yargı kararının 2247

sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen "kararın gerekçeli olması" ko ulunu ta imaması ve idari yargı kararının 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen "görevsizlik kararı" niteli inde olmaması nedeniyle, Ardahan Asliye Hukuk Mahkemesinin 09/12/2025 tarih ve E.2025/213 sayılı ba vurusunun, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca reddi gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen ko ulları ta imayan Ardahan Asliye Hukuk Mahkemesinin 09/12/2025 tarih ve E.2025/213 BA VURUSUNUN, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca REDD NE,

12/01/2026 tarihinde, OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Rıdvan
GÜLEÇ

Üye
Eyüp
SARICALAR

Üye
Bayram
EN

Üye
Döndü Deniz
B L R

Üye
Ahmet
ARSLAN

Üye
Mahmut
BALLI

Üye
Bilal
ÇALI KAN

